Sikkerhedsinstruks for feltarbejde til

SØS

2026

G E U S

De Nationale Geologiske
Undersøgelser for Danmark og Grønland

BLANK SIDE

Version	Dato	Ansvarlig	Opdateringen omfatter
1.0	19.09.2025	SBA/mve/uh	Alle forhold

Indholdsfortegnelse

Definition af feltarbejde til søs 5

1 Vejledning i brugen af denne instruks 6

2 Generelle retningslinjer 7

2.1 Alkohol og rusmidler 7

3 Ansvarsforhold 8

3.1 Arbejdsgivers ansvar 8
3.2 Feltarbejde med eksterne institutioner 8
3.3 Projektleders ansvar 8
3.4 Feltdeltagers ansvar 9
3.5 Ansvar og roller ombord 9
3.6 Ansvar og roller ved arbejde fra småbåde og gummibåde 10

4 Helbred 12

4.1 Helbredsgodkendelse 12
4.2 Helbred og feltarbejde – særlige forhold 12

5 Aftaler og kontrakter 13

5.1 Skibscharter 13
5.2 Eksterne feltdeltagere i GEUS-feltarbejde 13
5.3 Samarbejdsaftaler – feltarbejde i eksternt regi 14
5.4 Leverandører 14
5.5 Ansøgning om at udføre feltarbejde til søs 14

6 Forsikring 16

6.1 Arbejdsskadesikring 16
6.2 Ved feltarbejde til søs i Danmark 16
6.3 Ved feltarbejde i udlandet (inkl. Grønland og Færøerne) 16

7 Udstyr til feltarbejde 18

7.1 Personligt feltudstyr 18
7.2 Sikkerhedsudstyr 18
7.3 Kommunikationsudstyr 19
7.4 Arbejde med tungt udstyr 19

8 Sygdom og ulykke 20

8.1 Hvile, stress og udmattelse 20
8.2 Ulykker og nærved-hændelser 20
8.3 Radio Medical 21
8.3.1 Ved feltarbejde til søs 21
8.4 Bagvagt 21

9 Sikkerhedskurser 22

10 Evaluering af feltarbejdet 23

10.1 Evaluering af feltarbejde for specifikke projekter 23

Bilag 2 Fortrolighedserklæring **31**
Bilag 3 Tjekliste – feltarbejde til søs **32**

Sikkerhedsinstruks for feltarbejde til søs

Medarbejdernes sikkerhed på feltarbejde for GEUS har højeste prioritet. Ingen skal tage unødige chancer eller udsættes for unødvendige risici for at gennemføre feltarbejde. Sikkerhed er et fælles ansvar for alle involverede.

Forebyggende arbejde er vigtigt for sikkerheden. Derfor lægges der vægt på:

- God planlægning, risikovurdering og forberedelse af alle feltaktiviteter
- Relevant oplæring og certificering
- Vedligeholdelse og oplæring i brugen af udstyr
- Evaluering og læring af erfaringer og hændelser i forbindelse med feltarbejdet.

Sikkerhed handler med andre ord om en kultur, der indgår som en naturlig del af alt GEUS' feltarbejde, en kultur baseret på sund fornuft, gode rutiner og en accept af, at spørgsmål og samtale er vigtige faktorer for at kunne udføre arbejdet på sikker vis.

Definition af feltarbejde til søs

Feltarbejde til søs omfatter videnskabelige målinger og prøvetagning af geologiske materialer fra forskellige fartøjer. Arbejdet kan foregå i dansk såvel som internationalt farvand.

Feltarbejde til søs kan udføres ombord på store skibe (fx forskningsskibe eller Forsvarets skibe), fra mindre skibe med besætning, fra boreflåder eller -rigge og fra små både, som man selv styrer.

Desuden deltager GEUS-medarbejdere til tider i togter organiseret af samarbejdspartnere eller af kunder, hvor GEUS er underleverandør.

1 Vejledning i brugen af denne instruks

Denne instruks gælder for feltarbejde til søs, hvilket også inkluderer arbejde på søer, som udføres i GEUS-regi. Feltarbejde på land i Danmark og feltarbejde på land i Grønland har deres egne regelsæt; som kan findes på GEUS' intranet.

Ordet 'projektleder' betegner i denne sammenhæng den person, som har ansvaret for organisering af det konkrete feltarbejde/togt, både med hensyn til økonomi, udpegning af mandskab, logistik og sikkerhed. Under feltarbejdet kan ansvaret for logistik og sikkerhed somme tider være uddelegeret, fx til en togtleder, som dermed bliver sikkerhedsansvarlig. Uanset om man er projektleder eller togtleder, er det vigtigt at aftale, hvilke pligter og roller, man hver især har på det konkrete projekt, se Bilag 1 Feltplan og risikovurdering.

Er man feltdeltager, skal projektleders eller sikkerhedsansvarliges beslutninger respekteres, men det skal understreges, at det altid acceptabelt at sige fra, hvis noget føles utrygt.

God planlægning indebærer bl.a., at man sikrer sig, at man har det rigtige hold til opgaven, både med hensyn til faglighed og sikkerhed. I GEUS er der tradition for, at det er projektlederen, der i samarbejde med statsgeologen sammensætter feltholdet på baggrund af deltagernes faglige kompetencer og erfaringsniveau.

Bemærk at der i dokumentet både henvises til relevant information i form af eksterne links og til GEUS' intranet.

2 Generelle retningslinjer

De generelle sikkerhedsregler gælder for alle GEUS-ansatte og for eksterne deltagere i GEUS-ledet feltarbejde. For eksterne deltagere i feltarbejde til søs i Grønland skal det altid aftales, hvem der har ansvaret for Search & Rescue (SAR), forsikring, betaling af flybilletter, hotel, felttøj m.m.

- For feltarbejde til søs (hvor som helst i verden) skal der udarbejdes en feltplan for det arbejde, man planlægger at udføre, og alle risikobetonede forhold i felten vurderes for at sikre deltagernes sikkerhed og identificere mulige risici, se Bilag 1 Feltplan og risikovurdering. Bemærk, at ved ensartet/gentaget feltarbejde er det kun nødvendigt at udarbejde en Feltplan og risikovurdering en gang årligt. I løbet af året benyttes den udarbejdede Feltplan og risikovurdering som tjekliste.
- Projektlederen skal sørge for at drøfte feltplanen med feltdeltagerne, og feltplanen skal godkendes af den relevante statsgeolog.
- For alle typer af feltarbejde skal feltdeltagere besidde de nødvendige færdigheder i forhold til opgaven; færdighederne skal være opdateret og dokumenteret, fx i form af certifikater for obligatoriske kurser.
- Forud for feltarbejde til søs skal feltdeltagere kunne dokumentere godkendt helbredsstatus (sundhedsbevis).
- Denne instruks opdateres jævnligt og foreligger både på dansk og engelsk. Deltagere i feltarbejde er forpligtet til at læse instruksen én gang om året før feltsæsonen.

2.1 Alkohol og rusmidler

Under arbejde til søs må der ikke indtages alkohol ombord på GEUS' skib eller på skibe chartret af GEUS. Under midlertidige afbrydelser med havneanløb pga. dårligt vejr, skift af mandskab eller nedbrud af udstyr ophæves det generelle alkoholforbud i begrænset omfang; man skal kunne genoptage arbejdet efter mindst 6 timers varsel fra togtlederen. Ved feltarbejde organiseret af andre institutioner end GEUS skal reglerne fra fartøjets kaptajn eller togtleder følges.

Det er aldrig tilladt at indtage rusmidler under feltarbejde til søs.

3 Ansvarsforhold

3.1 Arbejdsgivers ansvar

Som arbejdsgiver har GEUS ansvar for arbejdsmiljø og sikkerhed. GEUS skal sørge for, at arbejdet tilrettelægges, så det kan gennemføres på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde. GEUS har således ansvar for:

- Alle der deltager i feltarbejde i GEUS-regi. Det gælder også deltagere, der ikke er fastansatte, men som er udpeget til at varetage bestemte funktioner eller opgaver, fx studentermedhjælpere, feltassistenter, forskere fra eksterne institutioner eller eksterne konsulenter/eksperter.
- Studerende der deltager i togter som en del af deres universitetsuddannelse, og som er tilknyttet et projekt, hvor GEUS er projektleder.

Medarbejdere er omfattet af arbejdsskadesikringen, se dog afsnit 6.1-6.3.

På rejser til udlandet og Grønland er medarbejderne desuden omfattet af statens Tjenesterejseforsikring, se afsnit 5.

3.2 Feltarbejde med eksterne institutioner

Når GEUS-medarbejdere deltager i feltarbejde under ledelse af eksterne institutioner, er det den pågældende institutions regler vedr. arbejdsmiljø og sikkerhed, der skal følges. Uanset dette har GEUS fortsat det overordnede ansvar for medarbejderen, og GEUS-medarbejdere bør altid være kritiske i forhold til tvivlsomme sikkerhedsprocedurer.

Udarbejdelsen af en feltplan og risikovurdering, jf. Bilag 1, kan være med til at afklare, om der er behov for særlige tiltag for at sikre et passende sikkerhedsniveau. Hvis man er i tvivl om, hvorvidt feltarbejdet er forsvarligt sikkerhedsmæssigt, bør statsgeologen inddrages.

3.3 Projektleders ansvar

Projektlederen fungerer som sikkerhedsansvarlig under feltarbejdet/togtet, medmindre andet er aftalt. Projektlederen har ansvar for at:

- Alle deltagere i GEUS-ledet feltarbejde har en gyldig samarbejdsaftale eller kontrakt, se også afsnit 5.1 og 5.2
- Der udarbejdes en feltplan og risikovurdering se Bilag 1
- Der i god tid før togtet påbegyndes afholdes mindst ét møde med alle feltdeltagere, hvor feltplan og risikovurdering gennemgås.
- Nødvendigt sikkerheds- og feltudstyr medbringes.
- Alt udstyr på forhånd er kontrolleret og i orden. Batterier, reservedele og værktøj til vedligehold og mindre reparationer medbringes.
- Feltdeltagere, der skal sejle i små fartøjer (fx gummibåd eller borerig) er bekendt med de relevante sikkerhedsinstrukser og medbringer en personlig førstehjælpspakke samt relevant kommunikationsudstyr. Se afsnit 3.6

- Feltarbejdet i sin helhed er godkendt af ansvarlig statsgeolog.
- Svare på eventuelle henvendelser vedr. feltarbejdet fra GEUS' logistikkoordinator.
- At evaluere feltarbejdet
- Indberette ulykker (også *nærved-hændelser*) og eventuelle mangler i sikkerhedsudstyr til GEUS' arbejdsmiljøleder (koordineres med feltdeltager(e)).
- Sørge for at alle feltdeltagere er bekendt med GEUS' regler om fortrolighed, se Bilag 2 Fortrolighedserklæring.
- Valg af fartøj i relation til opgaven og farvandet. Fartøjet skal inspiceres i forhold til sikkerhed før indgåelse af aftale. Se afsnit 5.1.
- Vurdering af skibets personale i forhold til type, omfang og varighed af arbejdet.
- I samarbejde med projektejer at sikre feltdeltagernes status med hensyn til helbred (afsnit 4.1) og sikkerhedskurser (afsnit 9).
- Udarbejdelse af bemandingsplan der sikrer, at arbejdet kan udføres på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde, så regler og hvileperioder kan overholdes.
- Medregne at man måske ikke kan arbejde effektivt alle dage, fx pga. vejret, og derfor planlægge i forhold til det.

3.4 Feltdeltagers ansvar

Hver feltdeltager har ansvar for at:

- Bidrage til forberedelserne af feltarbejdet, herunder at prioritere høj grad af sikkerhed i det planlagte arbejde.
- Informere projektleder om personlige forhold, som kan have indvirkning på sundhed og sikkerhedsrisikoen ved feltarbejdet. En sådan orientering skal ske i god tid inden afrejse.
- Være helbredsgodkendt efter reglerne for feltarbejde til søs.
- Have gennemført de sikkerhedskurser, som er obligatoriske/nødvendige for det specifikke feltarbejde.
- Følge og respektere arbejdsgivers og projektleders beslutninger.
- Anvende påbudt sikkerhedsudstyr korrekt.
- Udvise agtpågivenhed, inkl. at være upåvirket af alkohol eller andre rusmidler
- Medvirke til at hindre ulykker og helbredsskader.
- Evaluere feltarbejdet, når der anmodes om det. Indberette ulykker (også *nærved-hændelser*) og eventuelle mangler i sikkerhedsudstyr til GEUS' arbejdsmiljøleder (koordineres med projektleder).
- Gøre sig bekendt med informationerne i dette dokument.

3.5 Ansvar og roller ombord

På togter bor og arbejder man inden for et meget begrænset område, og man er afhængig af besætningens og eventuelle kollegers kompetencer og evner til at samarbejde.

På skibe er kaptajnen den øverste myndighed, og GEUS-togtdeltagere er passagerer, der skal deltage i en sikkerhedsbriefing ved ankomst ombord samt deltage i skibets brand-, båd- og mand-over-bord-øvelser og generelt følge besætningens anvisninger. Før togtet har den ansvarlige leder fra GEUS pligt til at:

- Informere skibets ledelse omkring sikkerhedsspørgsmål i forhold til håndtering af GEUS' udstyr
- Sikre at sikkerhedsinstruktioner koordineres med skibets kaptajn og besætning
- Aftale instruktion af arbejdsprocedurer og ansvarsfordeling. Der skal være særlig opmærksomhed på dette forhold, hvis GEUS har en aftale med en tredjepart om at udføre særlige opgaver. Det skal i så fald gøres klart, hvem der er ansvarlig for specifikt udstyr og procedurer.
- Aftale sikker hjemtagning af udstyr, hvis det er nødvendigt at afbryde arbejdet.

I forbindelse med survey-opgaver, der udføres med skibe som platform, skal medarbejdere deltage i samtaler med skibets kaptajn/besætning, før opgaverne iværksættes. Efter behov og afhængig af arbejdets art skal relevante personlige værnemidler anvendes. Går man på dækket alene, skal vagthavende styrmand altid underrettes.

3.6 Ansvar og roller ved arbejde fra småbåde og gummibåde

'Småbåde' kan både være chartrede både med bådfører og både, som man selv sejler.

For småbåde på mindre end 20 bruttoton stilles der krav om, at de har deres egen sikkerhedsinstruks, jf. bekendtgørelse om mindre fartøjer der medtager op til 12 passagerer.

Vigtige ting, som projektledere bør overveje/undersøge i den forbindelse, er bl.a.:

- At der er tilstrækkeligt med godkendt personligt sikkerhedsudstyr ombord
- Bådens udstyr, ikke mindst i forhold til nødsituationer
- Bådens begrænsninger i forhold til antal passagerer og evt. last ombord
- Farvandets beskaffenhed og bådens egnethed
- Adkomstforhold og søsætning
- Bådførerens erfaring og rutine samt kvalifikationer
- Fartsområde, "nødhavn"/moderskib, afstand fra land
- Årstid, vejr og prognoser
- Operatør(er); er det en erfaren/uddannet sømand?
- Lokalkendskab.

Nogle gange er det nødvendigt at hyre professionelt mandskab ind for at dække behovet. Her benyttes firmaet FOGA ApS i Esbjerg ofte.

GEUS har følgende fartøjer, der hører ind under ovennævnte bekendtgørelse, De har hver især deres egne sikkerhedsinstrukser, der altid bør gennemgås og følges nøje i forhold til et konkret planlagt feltarbejde.

- GEUS' survey-skib – forventes klar i januar 2026
- Boreflåde – Sikkerhedsinstruks for GEUS' boreflåde
- Borerig – Sikkerhedsblad for GEUS' borerig
- Gummibåde – Sikkerhedsinstruks for GEUS' gummibåde
- MOPA-jolle – Sikkerhedsinstruks skal udarbejdes (VBE og SBA)

Overvejelser omkring sejlads med gummibåd i Grønland er kort beskrevet i *Field Instructions and Standards: 4.4 Boat operations*. Læs også Bilaget Safety Instructions for GEUS' rubber boats (kun på engelsk).

4 Helbred

4.1 Helbredsgodkendelse

Medarbejdere der udfører feltarbejde til søs, skal helbredsundersøges og -godkendes hvert 2. år efter reglerne for søfarende (Sundhedsbevis).

Helbredsgodkendelse i forbindelse med feltarbejde til søs skal ske hos en søfartslæge godkendt af Søfartsstyrelsen. Som udgangspunkt er helbredserklæringen gældende i 2 år.

4.2 Helbred og feltarbejde – særlige forhold

Oplysning til kolleger om helbredsforhold. Hvis du har en eksisterende lidelse, lider af allergi eller tager medicin, der kan have indflydelse på din arbejdsevne eller på en kollegas mulighed for at behandle dig, hvis du bliver syg eller er involveret i en ulykke, opfordres du til inden afrejse at drøfte dette (evt. i fortrolighed) med projektleder eller relevant kollega, så man undgår situationer, der kan sætte din og/eller kollegers sikkerhed i fare.

Pårørende. Medarbejdere har mulighed for at oplyse om nærmeste pårørende (next of kin), så GEUS kan give besked, hvis der sker medarbejderen noget. Information om nærmeste pårørende kan afgives via GEUS' hjemmeside.

Vaccination m.m. Afhængig af hvor og under hvilke betingelser feltarbejdet foregår, kan der være grund til at overveje behovet for vaccination, se retningslinjer på Statens Serum Institut. GEUS dækker udgifter til relevante vaccinationer.

Medicin til eget brug. GEUS anbefaler, at man medbringer et lille udvalg af medicin til eget brug, fx smertestillende, søsygepiller, hydrocortizon og næsespray, særligt på togter, hvor man ikke har nem adgang til at købe forsyninger. Medbringes receptpligtig medicin, bør man på forhånd undersøge, om det er lovligt at indføre. Til visse lande det kan være en god idé at medbringe breve med elektrolyt og evt. rene kanyler.

Tandeftersyn. Deltagere i feltarbejde til søs udenfor de danske farvande har pligt til at få foretaget et tandeftersyn inden for 6 måneder forud for feltarbejdet. Udgifter til tandeftersynet dækkes ikke af GEUS.

5 Aftaler og kontrakter

5.1 Skibscharter

Ved indgåelse af aftale om skibscharter skal man overveje og efterspørge nedenstående:

- Hvilken type skib er der tale om/behov for? P-godkendte skibe har lov til at sejle med passagerer, men andre skibe kan også være godkendte til at medtage passagerer, fx lastskibe eller forskningsskibe.
- Skibets egnethed i forhold til opgaven, fx skibets dimensioner og udstyr (kraner, spil m.m.), dækslayout, farttilladelse
- Besætningens kvalifikationer mv.
- Sikkerhedstilgang hos reder og besætning
- Erfaring fra lignende opgaver
- Erfaring og forståelse for opgavens karakter og udførelse
- Support og backup i fald tingene ikke udvikler sig som forudset
- At kommunikationssproget som minimum er dansk eller engelsk.

Yderligere kan man stille spørgsmål til og kræve dokumentation for:

- Fartsområde: Hvor er skibet godkendt til at sejle? Har skibet isklassificering?
- Forsikring (passageransvar, en såkaldt P&I-forsikring), sikkerhedscertifikat, seneste skibssyn, besætningsfastsættelse, farttilladelse
- Sikkerhedsudstyr: Er sikkerhedsudstyret godkendt og serviceret efter forskrifterne? Er det funktionsdygtigt, og er besætningen ombord i stand til at demonstrere og instruere folk i korrekt brug af udstyret? Er der nok sikkerhedsudstyr til antallet af feltdeltagere og besætning?
- Rundering og sikkerhedsrutiner/-øvelser
- Aftale betaling af evt. forplejning og ekstra services.

5.2 Eksterne feltdeltagere i GEUS-feltarbejde

Eksterne feltdeltagere kan både være forskere og andre fagpersoner, der hyres ind som feltassistenter, konsulenter, feltguider eller lignende. Det kan også være studerende, som deltager (lønnet eller ulønnet) i feltarbejdet som en del af deres uddannelse.

For alle der deltager i GEUS-ledet feltarbejde, men som ikke er ansat i GEUS, skal der foreligge en aftale, der beskriver pligter og rettigheder (inkl. ansvar for forsikringsforhold) i forbindelse med deres deltagelse i feltarbejde. Læs mere på siden Aftaler og kontrakter på GEUS' intranet og se Bilag 2 Fortrolighedserklæring.

Projektledere, der benytter eksterne feltdeltagere, skal være særligt opmærksomme på, at disse har eller opnår tilstrækkelige kvalifikationer i forhold til at deltage i feltarbejdet på betryggende vis, specielt hvis de ikke kan deltage i GEUS' sikkerhedskurser. Se afsnit 9.

5.3 Samarbejdsaftaler – feltarbejde i eksternt regi

Forskere i GEUS har en bred kontaktflade og indgår i mange forskellige netværk og arbejdsprogrammer i relation til deres forskning.

Når dette samarbejde involverer feltarbejde organiseret af andre institutioner end GEUS, skal ansvaret for Search & Rescue (SAR), sikkerhed, forsikringer og evt. tilladelser til at udføre arbejdet afklares og aftales på forhånd, fx i en skriftlig aftale. Relevant statsgeolog skal have godkendt det planlagte feltarbejde.

5.4 Leverandører

Leverandører kan være mange ting. Ved alle typer feltarbejde skal projektledere være særligt opmærksomme på sikkerhedsaspekter i forbindelse med indgåelse af aftaler vedr. fx chartring af skibe. Husk at kaptajner har særlige beføjelser og pligter, og at forsikring af passagerer altid indgår som en del af en charteraftale. Se afsnit 5.1.

5.5 Ansøgning om at udføre feltarbejde til søs

Hvorvidt der skal søges om tilladelse til at udføre feltarbejde til søs, afhænger af formålet med undersøgelserne og af lovgivning på området i et givet farvand.

Nedenfor beskrives nogle overordnede retningslinjer for forskellige typer af feltarbejde til søs med hensyn til at indhente tilladelse i dansk og grønlandsk farvand. Det skal understreges, at retningslinjerne er vejledende, og at lovgivning løbende opdateres og ændres. Derfor skal den ansvarlige projektleder altid sikre sig, at man følger de gældende regler, også hvis feltarbejdet foregår i andre farvande end dansk og grønlandsk.

Danmark. Ved feltarbejde i dansk farvand gælder følgende overordnede retningslinjer:

- Hvis der er tale om råstofkortlægning, skal der søges om efterforskningstilladelse hos Miljøstyrelsen, jf. råstofloven.
- Hvis der er tale om anden efterforskning, generel kortlægning, anlægsprojekter mv. skal der søges om efterforskningstilladelse hos Energistyrelsen, jf. statens højhedsret over søterritoriet og/eller kontinentalsokkelloven.
- Hvis der indsamles data om havbundsdybder (batymetri og seismik), skal der søges om tilladelse til søopmåling hos Geodatastyrelsen.
- Ved feltarbejde med vibrocoring eller andet borearbejde skal der søges om tilladelse hos Miljøstyrelsen eller Energistyrelsen, afhængig af formål.
- Feltarbejde i forbindelse med grab, haps eller anden bundprøvetagning kræver ikke tilladelse.

Grønland har ikke hjemtaget reguleringen af søfartsområdet. Derfor er det Danmark, der fastsætter reglerne på området, og derfor skal man som udgangspunkt søge de samme myndigheder som hvis feltarbejdet foregik i Danmark. Dette gælder dog ikke undersøgelser på råstofområdet, og der gælder særlige regler for området omkring Nationalparken, i Nordgrønland og i Sydøstgrønland. Her skal der altid søges om tilladelse via Ekspeditionskontoret uanset formålet, jævnfør Bekendtgørelse om adgang til og vilkår for færdsel i visse dele af Grønland.

- Råstofkortlægning – hvis råstofkortlægning sker i samarbejde med de grønlandske mineralmyndigheder: Ministry of Mineral Resources (MMR), kræves ingen tilladelse, men afhængig af område kan det kræve en ekspeditionstilladelse. Sker råstofkortlægning uafhængigt af MMR, kræves der desuden en videnskabelig tilladelse fra MLSA (Mineral License and Safety Authoity).
- Anden efterforskning, generel kortlægning, anlægsprojekter. Afhængig af formål og område skal der søges om tilladelse hos MLSA og Ekspeditionskontoret. Hvis man tager vandprøver for at analysere om der er tungmetaller eller giftstoffer, skal man ikke søge om en genetisk ressource tilladelse. Og man skal heller ikke have en eksporttilladelse.
- Havbundsdybder (batymetri og seismik) – hvis formålet er søopmåling, kræves der en tilladelse fra Geodatastyrelsen og/eller ekspeditionstilladelse fra Ekspeditionskontoret.
- Vandprøver – der kræves ingen tilladelse til indsamling af vandprøver til geokemi. Hvis formålet derimod er at ekstrahere genetisk materiale fra fx plankton, kræver det en tilladelse til at udnytte genetisk materiale.
- Vibrocoring eller andet borearbejde – afhængig af formål og område skal der søges om en ekspeditionstilladelse hos Ekspeditionskontoret og/eller en videnskabeligtilladelse hos MLSA
- Natur- og miljø-/habitatkortlægning – udføres typisk af Grønlands Naturinstitut

I Grønland skal ansøgninger ved Ekspeditionskontoret ofte i høring hos politiet, Arktisk Kommando og Grønlands koordinerende redningstjeneste, Joint Rescue Coordination Center (JRCC). Sagsbehandlingstiden være op til 3 måneder, og derfor anbefales det, at man ansøger så tidligt som muligt.

Feltarbejde i Grønland skal desuden oprettes på portalen Isaaffik.org

6 Forsikring

Medarbejdere ansat i GEUS er, når de rejser i tjenesteøjemed omfattet af forskellige typer forsikringer, hver med sit dækningsområde.

Som offentlig/statslig institution er GEUS omfattet af reglerne for selvforsikring. Det betyder i praksis, at GEUS ikke må tegne forsikring for hverken medarbejdere eller udstyr. Er uheldet ude, og er man kommet til skade eller har mistet/fået ødelagt GEUS' eller lejet udstyr, yder GEUS erstatning efter gældende lovgivning og regler.

Der findes undtagelser for de ovenstående regler, bl.a. i udlandet, se §4 og §5 i reglerne for selvforsikring.

6.1 Arbejdsskadesikring

Arbejdsskadesikringsloven sikrer ansatte i Danmark mod arbejdsskader.

Forsikringen dækker alle typer skader sket i forbindelse med arbejde, men det kræver at skaden er anmeldt, og at den efterfølgende bliver anerkendt som en arbejdsskade af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Det er ikke muligt at opstille generelle beskrivelser af, hvad der anerkendes som en arbejdsskade, idet dette beror på en konkret vurdering fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Arbejdsskadesikringen erstatter både ikke-økonomisk skade (mén/invaliditet) og økonomisk skade (erhvervsevnetab). Godtgørelse for ikke-økonomisk skade er skattefri.

Arbejdsskadesikringen dækker som regel ikke skader sket i fritiden, også selvom det sker i forbindelse med en tjenesterejse, se dog afsnit 6.2 og 6.3. GEUS anbefaler, at man tjekker dækning fra eventuel privat ulykkesforsikring. Læs mere på siden Arbejdsskadesikring i forbindelse med tjenesterejse på GEUS' intranet.

6.2 Ved feltarbejde til søs i Danmark

Det gule sundhedskort er dækkende i hele landet inkl. dansk farvand og giver ret til sundhedsydelser, hvis uheldet er ude. GEUS kan ikke tegne forsikringer ud over den lovpligtige arbejdsskadesikring.

Arbejdsskadesikringen dækker som regel ikke skader sket i fritiden, også selvom det sker i forbindelse med en tjenesterejse. Ved feltarbejde i Danmark er der dog ifølge Arbejdsmarkedets Erhvervssikring "en praksis, som især gælder for søfarende, og som medtager ulykker, der indtræffer i de søfarendes fritid, når ulykken skyldes forholdene ombord."

6.3 Ved feltarbejde i udlandet (inkl. Grønland og Færøerne)

Medarbejdere, der tager på feltarbejde i udlandet (herunder Grønland og Færøerne), er omfattet af Tjenesterejseforsikringen, der også er gældende i fritiden. Tjenesterejseforsikringen dækker som udgangspunkt kun skader i forbindelse med akut opstået sygdom og tilskadekomst.

Forsikringen administreres af Europæiske Rejseforsikring; forsikringsbetingelserne er tilgængelige på GEUS' intranet. *Forsikringskort kan hentes hos Budget og Regnskab.*

Som GEUS-medarbejder har man mulighed for at tegne en tillægsforsikring for at forhøje forsikringssummen. GEUS anbefaler desuden, at man tjekker dækning fra evt. privat ulykkesforsikring. Læs mere på siden Forsikring på tjenesterejsen på GEUS' intranet.

7 Udstyr til feltarbejde

Hvilken slags udstyr, man har brug for på feltarbejde, afhænger helt af, hvor feltarbejdet foregår og af opgavens art og indhold. Feltdeltagere skal medbringe udstyr og tøj, der passer til de forhold, som feltarbejdet foregår under. Projektledere har ansvar for, i samarbejde med feltdeltagerne, at det rette udstyr indkøbes/bestilles og er til rådighed under feltarbejdet/på togtet.

7.1 Personligt feltudstyr

På grund af de særlige omstændigheder og omgivelser ved feltarbejde til søs betaler GEUS efter gældende regler for arbejdstøj til disse medarbejdere. Tøj til feltarbejde skal holde feltdeltagerne tørre og beskytte mod vind, vand og kulde. En god regel er at benytte flere lag beklædning, så man kan regulere temperatur og fugt til vejrforhold og arbejdsintensitet. Læs mere om arbejdstøj på GEUS' intranet.

Omkostninger i forbindelse med arbejdstøj dækkes af de enkelte afdelinger, enten via projekter eller via basisbevillingen.

7.2 Sikkerhedsudstyr

Nødvendigt sikkerhedsudstyr afhænger af, hvor og under hvilke omstændigheder, feltarbejdet skal foregå. Stillingtagen til sikkerhedsudstyr er en fast del af planlægningen i forbindelse med feltarbejde, se Bilag 1 Feltplan og risikovurdering Tabel 7. Sikkerhedsudstyret skal være tjekket og i orden, og samtlige deltagere i det konkrete feltarbejde skal vide, hvordan man betjener/bruger det medbragte udstyr.

Skibe styres på forskellig vis, ofte med platformspecifikke sikkerhedskrav. Mange fartøjer har sikkerhedsudstyr til rådighed, som kan bruges af togtdeltagere, og nogle gange kan personligt udstyr (fx tøj til arktiske forhold) fås fra en pulje af en deltagende forskningsinstitution. Det nødvendige sikkerhedsudstyr på et togt bør afspejle det arbejde, der skal udføres, som kan variere meget (fx på dæk, i laboratorium, på kontor), og de klimatiske forhold skal altid tages i betragtning. Det er projektlederens ansvar at sikre at togtdeltagere ved, hvilket sikkerhedsudstyr er påkrævet, og hvordan det fremskaffes, fx som lån eller indkøb med udstyrspenge, se afsnit 7.1. Herunder ses en liste over sikkerhedsudstyr, der typisk anvendes i forbindelse med feltarbejde til søs:

- Sikkerhedshjelm
- Sikkerhedssko (sko, støvler, gummistøvler)
- Regntøj (til offshore-brug; standard Gore-Tex vandretøj er ikke tilstrækkeligt)
- Oppustelig redningsvest
- Sikkerhedssele
- Sikkerhedshandsker (almindeligt par, vandtætte/resistente)
- Flydedragt
- Kedeldragt
- Sikkerhedsbriller (brug GEUS indkøbsordre, hvis personlig linsestyrke er påkrævet)
- Høreværn
- Refleksvest (også nyttig på land, fx på havne)

Yderligere udstyr, der er med til at give et behageligt og sikkert ophold på fartøjet:

- Solbriller
- Solcreme
- Ekstra par briller
- Vandflaske
- Lille personligt førstehjælpskit (plaster, smertestillende medicin, søsygepiller, anti-diarré o.l.)
- Tykke uldne sokker
- Hat (selv om sommeren)
- Knæbeskyttere
- Indendørssko (helst fastgjort ved hælen og tæerne dækket)

7.3 Kommunikationsudstyr

Kommunikationsudstyr er vigtigt sikkerhedsudstyr, hvis man er på feltarbejde med borerig eller andre både, som man selv styrer og har ansvaret for, specielt hvis feltarbejdet foregår øde steder med sparsom infrastruktur, fx i Grønland. I sådanne tilfælde kan kommunikationsudstyr bestilles ved Udrustningen i Taastrup. Det er vigtigt at have god tid til at blive bekendt med udstyret, og det anbefales altid, at man bestiller det så tidligt som muligt. Der henvises til Sikkerhedsinstruks for feltarbejde i Grønland.

Ved feltarbejde til søs i Danmark fra små både, som man selv styrer og har ansvaret for, kan det være en fordel at medbringe en VHF-radio i fald man arbejder udenfor områder med mobildækning, men mobiltelefoner skal selvfølgelig også altid medbringes til kommunikation med omverdenen.

På togter, hvor kaptajn og besætning står for kommunikation med omverden, når det drejer sig om sikkerhed og alle formalia vedrørende sejladsen, skal feltdeltagere alene have kommunikationsudstyr til at kommunikere med kolleger, samarbejdspartnere og evt. familie hjemme. Det undersøges fra togt til togt, hvad kommunikationsudstyret består i. Selvom undersøgelser til søs ofte foregår udenfor almindelig mobildækning, kan det alligevel være praktisk at have en smartphone med, da skibene ofte stiller internetadgang til rådighed via en satellitforbindelse.

7.4 Arbejde med tungt udstyr

Ved nogle typer feltarbejde arbejder man med tungt grej. En person bør ikke løfte noget, der er tungere end maksimalt 20 kg. Ligegyldigt hvor meget der skal løftes, skal man sørge for at anvende korrekt løfteteknik, hvor benene bruges og byrden bæres ind til kroppen. Man bør så vidt muligt være to personer til at bære tungt grej. Læs mere om korrekte løfteteknikker i artiklen 'Løft, træk og skub' i Arbejdstilsynets Vejledning D.3.1 på Arbejdstilsynets hjemmeside.

8 Sygdom og ulykke

8.1 Hvile, stress og udmattelse

Feltarbejde kan være fysisk hårdt og mentalt/intellektuelt krævende. Derfor skal man som feltdeltager være særlig opmærksom på at få tilstrækkelig med søvn og nærende mad. Stress, udmattelse, påvirkning af kulde/varme, dehydrering, alkohol, uløste konflikter med kolleger eller andre og meget andet kan have negativ indvirkning på menneskers humør og arbejdsevne og kan øge risikoen for ulykker. GEUS opfordrer til, at alle feltdeltagere er opmærksomme på deres fysiske og psykiske velbefindende, og at man sammen og hver for sig bidrager til at genvinde kræfter og humør.

Hviletid og andre regler relateret til søfarendes ansættelsesforhold er reguleret af Maritime Labour Convention (MLC). Det fremgår bl.a. at:

Søfarende og fiskere skal have mindst 10 timers hvile i et arbejdsdøgn. Hviletiden kan deles i højst to perioder, hvoraf den ene skal være på mindst 6 timer. Der må maksimalt være 14 timer mellem hvileperioderne.

Læs mere om hviletidsregler for søfarende på Søfartsstyrelsens hjemmeside.

8.2 Ulykker og nærved-hændelser

Vurdering af sikkerhed, herunder risikovurderinger (Bilag 1 Feltplan og risikovurdering), er en vigtig del af feltplanlægningen. Formålet er at sikre, at man er godt forberedt og i stand til at håndtere uforudsete hændelser (nærved-hændelser) eller egentlige ulykker. Ved feltarbejde til søs bør man altid overveje og/eller undersøge:

- Om feltdeltagerne har den nødvendige oplæring til at håndtere sygdom og skader.
- Hvor nærmeste hospital eller lægehus befinder sig.
- Telefonnumre til hospital, læge og andre nyttige kontakter.
- Hvordan man kan arrangere transport/evakuering i forbindelse med ulykke/sygdom.

Ombord på skibe er det kaptajnen, der ansvarlig for sikkerheden og har kommandoen og styringen i forbindelse med en ulykke. I en sådan situation skal man som feltdeltager følge kaptajnens anvisninger og i øvrigt bruge sin sunde fornuft og sin erfaring.

Er der tale om en ulykke eller hændelse i forbindelse med mindre fartøjer, som man selv styrer, er det vigtigt, at man bevarer roen, bruger sund fornuft og erfaring/viden fra sikkerhedskurser og levet liv. GEUS lægger vægt på, at medarbejdere/feltdeltagere har frihed til at vurdere, hvilke tiltag der er de rette, fx hvem man kontakter som den første i forbindelse med en ulykke. Her tænkes på valget mellem at kontakte Lyngby Radio, politiet, Radio Medical eller Bagvagt/kolleger.

Husk at det ikke er tilladt at viderebringe oplysninger om ulykker/uheld på de sociale medier, da det kan skabe unødig bekymring og måske føre til, at vigtige kommunikationslinjer bliver optaget.

Ulykker skal snarest muligt indberettes til GEUS' arbejdsmiljøleder, som sørger for indberetning til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (se afsnit 5.1).

GEUS ønsker at indsamle og lære af hændelser, der kunne være gået galt, men hvor man slap med skrækken, dvs. nærved-hændelser. Derfor opfordres alle til at indberette nærved-hændelser, også selvom de synes ubetydelige. Kun på den måde kan man lære af hændelserne og sikkerheden højnes.

8.3 Radio Medical

Radio Medical (RM) er søfartens alarmcentral, hvor dansk indregistrerede skibe døgnet rundt har adgang til vejledning og behandling i form af telemedicin. GEUS har indgået aftalte med RM, der desuden giver adgang til at benytte RM i forbindelse med feltarbejde på land i Grønland.

Til søs vil det som regel være skipper/besætning, der har står for kontakten til RM via den ordinære ordning for søfarende. Men er man i Grønland med boreflåde eller gummibåd, er det også muligt at kontakte Radio Medical, se nærmere på GEUS' intranet.

8.3.1 Ved feltarbejde til søs

Ved feltarbejde til søs er man oftest langt fra land og dermed fra lægebehandling. Afhængig af skibets fartsområde og afstanden til land medbringes en større eller mindre skibskiste med medicin og forbindsstoffer. Besætningen vil være uddannet som sygdomsbehandlere til at kunne behandle skader/sygdom og i at administrere medicin under vejledning fra Radio Medical.

8.4 Bagvagt

I sæsonen for feltarbejde i Grønland opretter GEUS hvert år et hold af bagvagter, som kan kontaktes, hvis man har akut behov for hjælp eller sikkerhedsmæssig rådgivning. To statsgeologer eller erfarne feltgeologer er på skift klar ved vagttelefonen, hvis der opstår en nødsituation. Det skal understreges, at bagvagtfunktionen kun er til nødstilfælde. Læs mere på GEUS' intranet.

Ved feltarbejde til søs i Danmark er det praksis hver dag at sende en dagsrapport, typisk til projektleder og en eventuel kunde, samt til statsgeologen.

9 Sikkerhedskurser

Ved alt feltarbejde har projektleder/-ejer ansvar for at vurdere behovet for sikkerhedskurser og for feltdeltagernes uddannelsesniveau i relation hertil.

Ved feltarbejde til søs kan der være langt til lægebehandling og hospitaler. Kravene til sikkerheds-uddannelse hænger sammen med de betingelser, som feltarbejdet udføres under. Listen nedenfor er ikke udtømmende. Der kan være særlige krav til andre kurser ved nogle togter. Nærmere beskrivelse af nedenstående kurser findes på siden Kurser feltarbejde på GEUS' intranet.

- Førstehjælp (obligatorisk, genopfriskes mindst hvert 3. år; ved feltarbejde til søs i Grønland, kan man overveje også at tage kurset Arktisk Førstehjælp I)
- Grundlæggende uddannelse i søsikkerhed (STCW 1/1) (obligatorisk, genopfriskes mindst hvert 4. år)
- Gummibådskursus (obligatorisk hvis en væsentlig del af feltarbejdet foregår fra gummibåd; genopfriskes mindst hvert 3. år)
- Elementær brandbekæmpelse (obligatorisk ved feltarbejde i små både, genopfriskes mindst hvert 3. år – indgår nogle gange i STCW-kursus)
- VHF-radiokursus (obligatorisk for bådførere, anbefales til andre)
- Helicopter Underwater Escape Training (HUET) (ikke obligatorisk, men ansatte der som en væsentlig del af deres feltarbejde benytter skibsbaseret helikopter, bør drøfte muligheden for et HUET-kursus med projektleder og -ejer).

10 Evaluering af feltarbejdet

Evaluering og læring af erfaringer og hændelser i forbindelse med feltarbejde er en vigtig del af GEUS' sikkerhedsarbejde. Evaluering af feltarbejdet, herunder erfaringer i forbindelse med planlægning, bidrager med nyttig viden, der kan forbedre sikkerheden og ændre uhensigtsmæssige procedurer.

Projektledere har pligt til at evaluere feltarbejdet en gang om året, men alle opfordres til at besvare det evalueringsskema, der rundsendes når feltsæsonen er forbi. Besvarelserne af evalueringerne samles og sammenstilles i notater der forelægges Udvalg for feltarbejde under Arbejdsmiljøudvalget og direktionen, som tager stilling til evt. indstillinger og nye tiltag.

10.1 Evaluering af feltarbejde for specifikke projekter

Efter afslutning af feltarbejdet opfordres projektledere til at mødes med deres felthold for at diskutere, hvordan planlægning og gennemførelse af feltarbejdet er forløbet, særligt med hensyn til sikkerhed. Eventuelle forhold af generel interesse bør bringes videre til udvalget for feltarbejde.

Bilag 1 Feltplan og risikovurdering

Feltplan og *risikovurdering* skal udarbejdes forud for alt feltarbejde til søs og gennemgås af projektlederen eller togtlederen i fællesskab med alle togtdeltagere.

Feltplanen skal give et overblik over basale oplysninger for det planlagte feltarbejde og skal samtidig være med til at give projektlederen et overblik over, om holdet er sammensat hensigtsmæssigt i forhold til opgaven.

Risikovurderingen har til formål at identificere potentielle risici med henblik på at vurdere, om der skal foretages forebyggende tiltag for at minimere identificerede risici. GEUS' erfaring med feltarbejde til søs betyder, at tidligere risikovurderinger eller dele af dem ofte kan genanvendes.

Projektlederen har ansvaret for sikkerheden i projektet og for, at der udarbejdes en feltplan og en risikovurdering. Dette ansvar kan projektlederen vælge at uddelegere til en kollega, for eksempel togtlederen. Formålet med feltplanen og risikovurderingen er at sikre togtdeltagernes sikkerhed og sørge for, at alle har modtaget den nødvendige information, inden toget påbegyndes.

Feltplan og risikovurdering for <Projekt xxx>

1 Feltplan – Generel beskrivelse af projektet

1.1 Grundlæggende oplysninger

Projekt	<officielt navn, forkortelse, alias>	
Projektleder	<navn, initialer>	
Togtleder	<navn på evt. udpeget togtleder>	
Afdeling	<navn>	
Samarbejdspartner(e)	<institution, kontaktperson, e-mail, telefonnr.>	
GEUS-feltarbejde	Ja ☐	Nej ☐
	Hvis nej: <afklaring af den ansvarlige institutions holdning til og krav til sikkerhed i forbindelse med feltarbejdet>	
Hvor	<Geografisk område>	

Formål med projektet:
<kort beskrivelse af formål, tidsramme osv. for hele projektet>

Kort over feltområde:

<indsæt fra Google Maps eller GIS et kort over området for feltarbejdet.>

1.2 Plan for togtet

Hvad	<kort beskrivelse af det feltarbejde, der skal udføres i forbindelse med projektet, inklusive anvendelse af udstyr>
Startdato	<for feltarbejdet>
Slutdato	<for feltarbejdet>
Fartøj	<navn, evt. IMO-nummer>
Sikkerhedsansvarlig*	<navn, initialer>
Kommunikation	<er der aftalt kontakt til ansvarlige på GEUS eller andre undervejs>

* Medmindre andet er aftalt, er det projektlederen, der er sikkerhedsansvarlig

1.3 Information om feltdeltagerne

Navn	Institution	Rolle/funktion	Kommentar
<Ole Olsen>	<GEUS>	<Togtleder>	
<Hanne Hansen>	<GEUS>	<Studerende>	

2 Risikovurdering

2.1 Identifikation af risici ved planlagt feltarbejde

Risikovurderinger er et redskab til at skabe opmærksomhed om og minimere risikoen for skader på personer, materiel, miljø og omdømme.

Risikoen kan defineres som **konsekvens x sandsynlighed** forbundet med en uønsket hændelse. Formålet med risikovurderingen er at vurdere, om en identificeret risiko er acceptabel, eller om den kan minimeres ved forebyggende tiltag.

Risikovurderingen skal gennemføres i god tid før det planlagte feltarbejde, så eventuelle forebyggende tiltag kan implementeres uden at forsinke tidsplanen. Man bør være opmærksom på, at der tale om et skrivebordsredskab, der har til formål at øge opmærksomheden på evt. risici, som man bør tage højde for i sin planlægning. Virkeligheden i felten kan være meget anderledes end man forestillede sig hjemmefra, og det bør altid være den virkelighed, der bestemmer, hvilke beslutninger der træffes i felten.

Fremgangsmåde

1. Første punkt er at identificere potentielle risici i forbindelse med feltarbejde til søs. Eksempler på dette kan være mand over bord, ulykker ved håndtering af udstyr eller ved kranarbejde.
2. For hver identificeret risiko vurderes sandsynligheden (S1-S5) for, at hændelsen kan indtræffe (Tabel 1), og konsekvensernes alvor (K1-K5), hvis det indtræffer (Tabel 2).
3. Risikoniveauet udregnes ved at gange sandsynligheden med konsekvensen (Tabel 4).
4. I Tabel 6 listes de identificerede risici som I har vurderet, kan udgøre en fare i forbindelse med feltarbejdet.
5. Brug Tabel 5 til at afgøre, om der er brug for forebyggende tiltag, der kan ændre sandsynligheden for og afbøde konsekvenserne, hvis hændelsen indtræffer.

Tabel 1 *Klasser for sandsynlighed S1 til S5.*

	Kategori	Betegnelse	Beskrivelse
Sandsynlighed	S5	Meget sandsynlig	Forventes at ske flere gange under feltarbejdet
	S4	Ganske sandsynlig	Vil kunne ske nogle gange under feltarbejdet
	S3	Sandsynlig	Har været registreret ved tilsvarende typer af feltarbejde, vil kunne ske én gang under hele feltarbejdet
	S2	Sjælden	Har hørt om lignende hændelser, men det vil næppe ske under feltarbejdet
	S1	Usandsynlig	Har aldrig hørt om lignende hændelse, vil højst sandsynligt ikke ske under feltarbejdet

Tabel 2 *Klasser for konsekvens K1 til K5.*

	Kategori	Betegnelse	Beskrivelse
Konsekvens	K1	Ubetydelig	Førstehjælpsskade
	K2	Mindre	Medicinsk behandling
	K3	Moderat	Fraværsskade, sygehusophold
	K4	Alvorlig	Delvis/permanent uarbejdsdygtig
	K5	Katastrofal	Dødsulykke

Forebyggende tiltag. Behovet for forebyggende tiltag afhænger af risikoen (Tabel 3). I Tabel 4 ses, hvornår der er behov for tiltag. Hvis risikoen er 'ekstrem' (rød), må risikoen som udgangspunkt vurderes som uacceptabel, og det ønskede feltarbejde kan ikke gennemføres. Hvis det ved forebyggende tiltag er muligt at mindske risikoen til 'høj' (orange) eller endnu bedre til 'moderat' (gul) i Tabel 4, kan feltarbejdet formentlig gennemføres.

Forebyggende tiltag kan fx være: ekstra uddannelse, konsultation af sikkerhedsekspertise, ændring i tidsplan, ændring i bemanding, indkøbe/anvende ekstra sikkerhedsudstyr, implementering af risikozoner og meget andet. De konkrete tiltag vurderes ud fra den aktuelle situation.

Tabel 3 *Risikomatrix til brug til risikovurdering.*

Uheld på feltarbejde		**Konsekvens (alvorlighed)**				
		Ubetydelig K1	Mindre K2	Moderat K3	Alvorlig K4	Katastrofal K5
Sandsynlighed	Meget sandsynlig S5	Moderat 5	Høj 10	Ekstrem 15	Ekstrem 20	Ekstrem 25
	Ganske sandsynlig S4	Moderat 4	Høj 8	Høj 12	Ekstrem 16	Ekstrem 20
	Sandsynlig S3	Lav 3	Moderat 6	Høj 9	Høj 12	Ekstrem 15
	Sjælden S2	Lav 2	Moderat 4	Moderat 6	Høj 8	Høj 10
	Usandsynlig S1	Lav 1	Lav 2	Lav 3	Moderat 4	Moderat 5

Tabel 4 *Risikomatrix og behov for tiltag.*

Farve	Risiko	Tiltag
	Ekstrem	Hvis feltarbejde skal gennemføres, skal der laves tiltag, så risikoen ændres til orange
	Høj	Detaljeret planlægning og beredskab er nødvendig
	Moderat	Kontinuerlig vurdering af mulige/nødvendige tiltag
	Lav	Umiddelbart ingen behov for tiltag. Tiltag kan evt. forhindre at lav risiko bliver højere

Tabel 5 *Risici og mulige foranstaltninger til at afbøde konsekvenser. Eksempler fjernes før skemaet udfyldes.*

Prioriteret rækkefølge	Beskrivelse af risiko	Sandsynlighed (1-5)	Konsekvens (1-5)	Samlet rating (rød, orange, gul, grøn). Der *skal* tages stilling til røde, orange og gule risici, grønne *kan* indgå.	Nuværende foranstaltninger	Eventuelle yderligere foranstaltninger	Vurderes risikoen at være et grundvilkår, hvor forebyggende tiltag kun i ringe omfang vil kunne influere på risikoen (ja/nej)
1	Risiko for at falde på lejder/trappe.	3	2		Skridsikkert fodtøj.	Instruks i sikker brug af lejder.	Nej
2	Risiko for skader ved håndtering af udstyr på dæk.	3	3		Toolbox møder, anvendelse af PPE (Personal Protection Equipment).	Træning eller uddannelse.	Nej
3							
4							
…							

Identificerede risici prioriteres, beskrives og noteres. Sandsynlighed, konsekvens og farve noteres. Nuværende foranstaltninger og evt. yderligere foranstaltninger beskrives. Der tages stilling til om risikoen vurderes at være et grundvilkår for feltarbejdet. Tekst og farver i linje 1-2 er eksempler; disse slettes.

Udarbejdet af:	**Dato:**
Opdateret af:	**Dato:**

Tabel 6 *Liste over sikkerhedsudstyr som bør overvejes i forbindelse med feltarbejde. Listen er ikke udtømmende (kun på engelsk) og tilpasses det specifikke feltarbejde/togt.*

	Equipment		Number	Remarks
	Personal first aid kit			
	Medical box			
	Signal pen (flares)			
	Communication equipment	Satellite telephone		
		Emergency beacon (PLB)		
		Garmin InReach		
		Cell phone		
		VHF radio		
	Spare batteries			
	Battery charger for VHF radio			
	Heliograph			
	Whistle			
	Safety goggles / shoes (boots)			
	Safety helmets (hardhats)			
	Glacier rescue kit			
	Life jackets, survival and flotation suit			
	Map			
	Compass			
	GPS			
	Tools for minor repairs of e.g. rubber boats			
	Windproof bag (or bothy bag)			
	Extra fuel, oil, and other consumables			
	Helmet, safety shoes or safety boots, hearing protection, reflective vest			

2.2.1 Andre procedurer til reduktion/eliminering af risici

Andre procedurer der kan hjælpe med at reducere eller eliminere risici:

- Toolbox møder
- Projektspecifikke sikkerhedsprocedurer
- Detaljeret planlægning af feltarbejdet
- Registrering af alle hændelser
- At man ikke fortsætter, hvis man er i tvivl

Feltplan er godkendt og risikovurderingen er forelagt statsgeologen den	Statsgeolog
<dd-mm-åååå>	<navn og underskrift>

Bilag 2 Fortrolighedserklæring

Fortrolighed i forbindelse med deltagelse i GEUS-feltarbejde

Alle GEUS-medarbejdere har ved deres ansættelse underskrevet en fortrolighedserklæring. I forbindelse med deltagelse i GEUS-feltarbejde er eksterne deltagere ligeledes underlagt bestemmelser vedr. fortrolighed, og de forventes fuldt ud at acceptere og overholde indholdet af GEUS' fortrolighedserklæring:

”I forbindelse med mit ophold [på GEUS] kan jeg få kendskab til fortrolige oplysninger. Jeg anerkender herved, at jeg ikke uberettiget må udnytte eller videregive sådanne fortrolige oplysninger hverken på eller udenfor GEUS. En oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser. Der henvises i øvrigt til borgerlig straffelov §§ 152-152f, § 299a samt forvaltningslovens § 27.

Jeg er klar over, at der generelt gælder en fortrolighedsperiode på 5 år for indberettede oplysninger på olie-gasområdet. Jeg erklærer endvidere, at jeg under mit ophold [på GEUS] vil følge de instrukser, der gælder for GEUS’ medarbejdere, herunder sikkerhedsinstrukser, arbejdsmiljøregler og instrukser vedr. sikring af og omgang med GEUS’ data og personoplysninger. Jeg er bundet af denne erklæring også efter ophøret af mit ophold [på GEUS].”

Tavshedspligt og fortrolighed er særlig vigtig, når eksterne parter deltager i eller på andre måder er involveret i GEUS' feltarbejde (fx eksterne forskerhold, der anvender GEUS' logistikplatform, underleverandører og efterforsknings- og mineselskaber). Overvej hvad du siger og til hvem. Principielt bør ingen nye fund og resultater drøftes, før de er klar til offentliggørelse. Tavshedspligt og fortrolighed bør også overvejes under rejser og i forbindelse med radiokommunikation.

Bilag 3 Tjekliste – feltarbejde til søs

Som GEUS-medarbejder, der udfører feltarbejde til søs, har du pligt til at sætte dig ind i GEUS' *Sikkerhedsinstruks for feltarbejde*. Nedenstående punkter er beregnet til at give GEUS-ansatte et overblik over forhold, som man bør overveje og/eller sørge for at aftale eller bringe i orden, inden man tager på feltarbejde til søs. Tjeklisten er ikke udtømmende. Din projektleder har ansvar for, at du modtager al nødvendig information i forbindelse med feltarbejde, både af praktisk, faglig og sikkerhedsmæssig art.		
Sikkerhedsinstruks, feltplan og risikovurdering	☐	Har du læst og underskrevet GEUS' Sikkerhedsinstruks for feltarbejde? Er der udarbejdet feltplan og risikovurdering?
Løn, dagpenge og andre tillæg	☐	Som GEUS-ansat har du ved tjenesterejser ret til dagpenge efter Tjenesterejsecirkulæret. Afhængig af feltarbejdets karakter kan der være behov for at aftale nærmere med statsgeologen vedr. aflønning og dagpenge. Foregår feltarbejdet i Grønland, kan du have ret til merarbejde-tillæg efter reglerne i denne aftale; reglerne kan findes på GEUS' intranet.
Samarbejdsaftaler	☐	Er der udarbejdet samarbejdsaftaler for evt. ikke-fastsatte feltdeltagere, som GEUS har ansvaret for?
Forsikring	☐	Regler vedr. forsikring er beskrevet i GEUS' Sikkerhedsinstruks for feltarbejde og på GEUS' intranet. Husk at hente forsikringskort hos *Budget og Regnskab*, hvis du ikke allerede har ét.
Helbred, særlige forhold	☐	Deltagere i feltarbejde til søs skal være helbredsgodkendt, se GEUS' Sikkerhedsinstruks for feltarbejde.
Pårørende (kontaktinformation)	☐	GEUS indsamler information om nærmeste pårørende (kontaktoplysninger) som led i det beredskab, GEUS opretholder i forbindelse med gennemførelsen af feltarbejde til søs og i Grønland. Det er frivilligt, om man vil afgive denne information. Find formular på geus.dk
Aftale om kontakt	☐	Ved alle typer af feltarbejde anbefales det, at man opdaterer sin kalender med lokalitet og telefonnummer. Ved længerevarende feltarbejde anbefales det, at projektleder og statsgeolog aftaler, hvordan og hvornår kontakt til og fra GEUS skal foregå.
Arbejdstøj og sikkerhedsudstyr	☐	Feltdeltagere skal medbringe tøj og feltudstyr, der passer til de forhold, som feltarbejdet foregår under. For gældende regler og anbefalinger, se GEUS' Sikkerhedsinstruks for feltarbejde.
Obligatoriske kurser	☐	GEUS kræver, at alle feltdeltagere har taget de sikkerhedskurser, der er obligatoriske for den pågældende type feltarbejde, se GEUS' Sikkerhedsinstruks for feltarbejde til søs.
Hviletider	☐	Er du opdateret på de gældende hviletider? "Søfarende og fiskere skal have mindst 10 timers hvile i et arbejdsdøgn. Hviletiden kan deles i højst to perioder, hvoraf den ene skal være på mindst 6 timer. Der må maksimalt være 14 timer mellem hvileperioderne."
Flybilletter, pas, og evt. visum	☐	GEUS booker som regel de ønskede flybilletter. Husk pas og visum, hvis det er påkrævet. Læs mere på GEUS' intranet.